

Posudek diplomové práce Stop Trying to be God Jolany Korbičkové

Posuzovat práci Jolany Korbičkové pro mě není snadný úkol. Ačkoli jsem to během konzultací s Jolanou nikdy neslyšel explicitně vyslovené a dále si to nezjišťoval, tak mám pocit, že jsem byl jako oponent přiřazen – respektive diplomantce doporučen - hlavně proto, že bych měl hrát roli příslušníka skupiny, jehož se dílo svou tematikou dotýká a tím posvětit nebo vyvrátit legitimitu její kulturní aropriace. Znalosti základů judaismu, které jsem získal v rodině a na židovské střední škole či v rámci neformálního vzdělávání na Židovské náboženské obci ze mě nedělá judaistu a ve své umělecké tvorbě se těmito tématy (až na výjimky) takto explicitně nezabývám. Jde tedy (bohužel) spíše o samotnou mou „etnickou příslušnost“. Zpravidla je mi tato role nepřijemná a vnímám ji často jen jako tokenismus. S oponenturou jsem však v tomto případě souhlasil, protože mi práce Jolany přijde iritabilní (v pozitivním slova smyslu) a byla pro mě výzva se s ní vnitřně konfrontovat. Kdybych měl zapojit pouze rejstříky vědění z mých základů judaismu, tak by práce neobstála. Jolana v předkládaných 3D renderech realizovaných se svou sestrou intuitivně kombinuje „zátiší“ ze života židů odpozorované v Izraeli s útržkovitými znalostmi judaismu. Spojení z „židovského“ náboženského pohledu sedí jen velmi krkolomně, ale vzpírání se jednoduchému výkladu zde dráždí a podněcuje mě k opětovným pokusům.

„Hyper realismus“ 3D renderu jen s drobnými nepřesnostmi virtuální fyziky, které můžete pozorovat až při podrobnějším pohledu (levitace příborů, velikost plodů atd.) zde spolu s dokonalostí renderu a tematikou rituálních zátiší vnáší dráždivost „spirituálního realismu“ jako v kreacionistických evangelikálních muzeích v Americe, kde máte dioramata lidí žijícími společně s dinosaury.

Animace psí tváře, která promlouvá lidskou řečí o spiritualitě s přihlédnutím k roli psa v judaismu, kde je pes spojen s rituální nečistotou také dobře ilustruje fascinující eklektičnost Jolaniných spojení. Jolana jako by měla „zázračně“ vyvinutý smysl pro vytváření „heretických“ obrazů.

Když se dívám na Jolaninu diplomovou práci, vybavuje se mi zkušenost s pobytem na hranici „ultraortodoxní“ čtvrti Mea Shearim v Jeruzalémě (kde diplomantka také nějaký čas pobývala). Na pomezí Mea Shearim - směrem k Jaffa road se shodou okolností nachází také jedna z hlavních sekulárních klubových a kavárenských zón, kam chodí mimo místních „světských“ mladých a cizinců také řada „charedim“ v přestrojení do civilních šatů – pejzy schované pod basebalovu čepici, protože jim zábavu v kavárnách a klubech jejich výklad judaismu zapovídá. Jde o zónu plnou transgrese. Řada sekulárních cizinců nebo i místních se tak dostává úplně nejbliž geograficky i lidským kontaktem právě ultraortodoxní komunitě, jinak velice exkluzivistické.

Pochopení a nepochopení, přijetí a odmítání, ortodoxie a exces společně s opovržením se zde prolínají podobně jako v Jolanině práci.

V době, kdy i v českém prostředí – v zemi mnohými vnímané jako bašta ateismu - vztyčujeme mariánské sloupy a čím dál víc se mluví o post sekulární společnosti tato práce rezonuje intelektuálním a kulturním prostorem a bylo by nespravedlivé to označit za pouhou náhodu. Kulturní apropiace i apropiace faktická (sestrou vytvořené 3D a „kabalistické“ mince z dědictví po matce tuto skutečnost pouze potvrzují a vnímám je jako šťastně zvolený postup.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji stupeň 1

MgA. Pavel Sterec Ph.D.